

što se redaju u posljednje vrijeme, nego naročito radi pomanjkanja dostojne reakcije u samoj zemlji.

Tko prati boljševizam kao najvažniji suvremeni kulturni problem, ne će bez koristi pročitati ovu knjižicu. A. Ž.

Pontificium Athenaeum Lateranense Commentarium anno academico 1937/38, Romae 1938, 8^o, str. 286.

Ovaj stvarno i formalno dotjerani izvještaj o sadanjem papinskom Rimskom Lateranskom sveučilištu daje nam uvid ne samo u povijest i razvoj rimskoga sjemeništa (»ad S. Apollinarem«), u postanak i raspored nove sveučilišne zgrade kod sv. Ivana Lateranskoga, nego nam iznosi u detalje strukturu čitava zavoda, koji po želji Pija XI. ima da bude uzorom ostalim crkvenim zavedima s istom svrhom, uredenima i dotjeranima prema konst. »Deus scientiarum Dominus«.

Iz izvještaja saznajemo da na 4 fakulteta djeluje: na teološkom 23, na fakultetu kan. prava 9, civilnog prava 18, na filozofskom 7 profesora i učitelja. Osim pregleda predavanja, popisa slušača sviju fakulteta, naslova disertacija i polučinjenih akademskih stupnjeva, tu se nalazi točan popis radova sviju profesora. Na koncu su dodani papinski dokumenti što se tiču novoga zavoda. Veliki broj uspješnih ilustracija daje ovome izvještaju elegantan izgled i povećaje vrijednost.

Zahvalni smo upravi zavoda i čestitamo joj na ovoj publikaciji koja nam u mnogome može poslužiti za uzor. A. Ž.

Collectanea franciscana slavica acta congressuum professorum complectentia. Vol. I.: Acta primi congressus Zagrebiae 25—29 Sept. 1935. (str. XXIV + 621), Sibenici 1937.

Brigom franjevačkih profesora oo. K. Balića, T. Harapina i V. Jeličića čto nam krasno opremljenih akata »prvoga skotističkoga kongresa«, održana prije tri godine u Zagrebu. O značenju kongresa pisala je »Bogoslovska Smotra« još iste godine (cfr. B. S. XXIII [1935], str. 434. sqq. osvrt dra Kolareka), a pisac ovih redaka osvrnuo se na nj u »Životu« (cfr. Ž. XVI. [1935], str. 368. sqq). Sada nam je dana mogućnost još jednom mirno i temeljito proći sva predavanja, što su ih s toliko spremne održali sve sami stručnjaci na područjima, u koja su nas vodili.

Nakon latinskoga uvoda, koji donosi kronika kongresa i daje sumarni prijevod skotističke literature u Hrvatskoj, slijede radnje i to ne kronološki redom nego stvarno poredane u četiri skupine: »Dissertationes historicae, philosophicae, theologicae, practicae«. Onim predavanjima, koja su držana na živom (hrvatskom) jeziku, dodan je latinski kratki sadržaj. Evo samo nekih naslova: »Schola scotistica in praeteritis atque praesentibus temporibus« (hrv. s kratkim lat. sumarijem od dra K. Balića), »De praecipuis controversiis philosophico-theologicis inter Thomistas et Scotistas« (lat. od dra Galikowskoga), »Circa religionis problemata« (lat. od dra Zimmermanna), »De praedestinatione Christi iuxta doctrinam B. J. Duns Scoti« (hrv. uz lat. sum. od dra Harapina), »Doctrina Joannis Duns

Scoti de causalitate sacramentorum« (lat. od dra Tataré), »Brevis conspectus doctrinae philosophicae ac theologicae Joannis Duns Scoti« (lat. od dra Vyskočila). Već sami ti naslovi pokazuju, a ozbiljan ton te prema predavača jamče, da su »Acta« pravom riznicom problema od općeg interesa. Manje bi to valjalo za četvrtu skupinu »dissertationes practicae«, u kojoj se uglavnom radi o studiju po franjevačkim školama. Ali ipak ima i tu stvari opće važnosti, kao na pr. provođenje naredaba, što ih je Sv. Stolica izdala za redovničke škole, pitanje jezika i sl.

Nakon disertacija slijede govori i čestitke, izrečeni ili poslani prilikom kongresa, te napokon glasovi štampe o kongresu. Opsežna kazala imena i stvari, izrađena s velikom pomnjom, daju »aktima« posebnu vrijednost za znanstveni rad.

U tehničkom pogledu može se reći također, da je edicija zaista uspjela, tek bi bolje bilo, da je u glavni naslov metnuto i to, kakav je kongres.

Grimm.

Ziegler A., Die Union des Konzils von Florenz in der russischen Kirche (str. 159), Rita-Verlag und Druckerei, Würzburg 1938.

Taj 4/5 svezak serije »Das östliche Christentum«, što je izdaje profesor dr. Wunderle, iznosi pred nas vanredno zanimljivo poglavlje iz onih divovskih nastojanja oko toga, kako bi se likvidirala žalosna baština Focijeva. U središtu zbivanja pa prema tome i radnje, kojoj je ono predmetom, stoji svijetla i plemenita pojava Izidora, ruskoga metropolite, kasnije rimskoga kardinala i papinskoga legata, koji je sav živio za uniju. Z-u je pošlo za rukom na osnovu raznih, među njima i novih vrela, tu tako znamenitu, ali baš zbog toga polemičkom literaturom vrlo iznakaženu, ličnost prikazati u pravom svijetlu. Živi način prikazivanja prenosi nas upravo u središte događaja, koji se sad spliću, sad opet raspliću u klupka, kojih niti vuku politički interesi, ljudska ograničenost i interesi. Radnja sadržaje dragocjenih podataka s obzirom na pitanje obreda, što ga i danas još sasvim jedinstveno svi ne gledaju u nastojanju oko unije, zatim s obzirom na apsolutističko etatiziranje crkve u Moskvi i sl. Iz nje se jasno vidi, da je florentinska unija, koje ćemo petstogodišnjicu domala slaviti, bila puo ozbiljnija i važnija stvar, nego što se često prema prikazivanju raznih povjesnika i misli.

Grimm.

Janssens — Morandi: Introductio biblica seu hermeneutica sacra in omnes libros veteris ac novi foederis,⁷ documentis et decretis ultimis ditata novisque curis reformata et aucta. Taurini Marietti 1937, 8^o—429, Lit. 14.

Mnogo prokušani praktični priručnik od Janssensa za biblijsku introdukciju, koji ujedno sadržava i kratku hermeneutiku te najnužnije stvari iz biblijske arheologije, upotpunio je u ovom izdanju *Morandi* tako, da sadržava i direktive najnovijih dekreta Papinske Biblijske Komisije o biblijskom studiju i uvažava najnovije naučno utvrđene rezultate, koliko je ad apicem bilo moguće do današnjeg vremena staviti u kratki priručnik.